

TER BESLISSING

Aan
de minister

nota

Adviesaanvraag Raad van State Wijzigingswet financiële markten 2024

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Aanleiding

Op vrijdag 11 november jl. heeft de ministerraad ingestemd met aanbieding van de Wijzigingswet financiële markten 2024 aan de Raad van State voor advies.

Beslispunten

Wij adviseren u de volgende stukken te ondertekenen:

- de voordracht aan de Koning (bijlage 1);
- de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (bijlage 2, p. 34).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

14 november 2022

Notanummer

2022-0000278825

Bijlagen

1. Voordracht aan Koning
2. Memorie van toelichting
3. Wetsvoorstel

TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

Persoonsgegevens

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

Advies Raad van State mbt verankering tuchtrecht
verzekeraars

Datum
23 februari 2023

Notanummer
2023-0000040325

Bijlagen
1. advies RvS en reactie
2. volledig advies RvS

Aanleiding

De Raad van State (RvS) heeft geadviseerd om de 'verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars' te schrappen uit het Wijzigingswetsvoorstel Financiële Markten 2024 (W24). Deze verankering is een uitvoering van een breed aangenomen Kamermotie gericht op verbetering van de afhandeling van langlopende letselschade.¹ In deze notitie adviseren we u over de vervolgopties.

Beslispunten

- Wij zien drie opties (i) toch doorgaan, (ii) stoppen of (iii) temporiseren van de verankering. De toelichting bevat een nadere uitwerking van de voor- en nadelen van de verschillende opties.
- Wij adviseren u om naar aanleiding van het zeer kritische advies van de RvS samen met de minister voor Rechtsbescherming te bezien of er nog steeds politiek draagvlak is voor de verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars. Ambtelijk JenV legt parallel een gelijkkluidend advies voor aan de minister voor RB.
- Gaat u hiermee akkoord? Indien u zich hierin kunt vinden, zullen we hierover contact opnemen met

Kernpunten

- De afhandeling van letselschade valt onder de minister voor RB. U bent betrokken vanuit uw verantwoordelijkheid voor de verzekeringssector.
- De afhandeling van letselschade heeft ruime politieke en maatschappelijke aandacht. De Universiteit Utrecht heeft enige tijd geleden, in opdracht van De Letselschaderaad (DLR; een koepelorganisatie van alle betrokken in het veld)² onderzoek gedaan naar de oorzaken van langlopende letselschade (afhandeling langer dan 2 jaar, dit betreft ca. 10% van de letselschadeafhandelingen). Uit het onderzoek bleek dat de lange duur vaak te wijten is aan onvermijdelijke, niemand na te dragen redenen.³ Uit onderzoek blijkt verder het belang van meer samenwerking tussen

¹ Letselschade is schade die door lichamelijke verwondingen of psychische problemen is opgelopen. Bijvoorbeeld letselschade door een aanrijding, bedrijfsongeval, verkeersongeval of medische fout.

² Dit betreffen onder meer Slachtofferhulp Nederland, de ANWB, het Verbond van Verzekeraars, letselschade-experts, geneeskundig adviseurs en arbeidsdeskundigen.

³ De medische eindtoestand staat nog niet vast (44%), er is discussie over de hoogte van schadevergoeding (24%) bij m.n. whiplash-dossiers, de duur van re-integratie, de inzet van medische adviseurs, en in een beperkter aantal zaken het niet voortvarend handelen door de verzekeraar (8%) of belangenbehartiger van het slachtoffer (14%).

professionals/slachtoffer, depolarisatie, en het krijgen van meer grip van het slachtoffer op het proces.

- Motie verankering tuchtrecht (PvdA, CDA, SP): deze motie uit 2020 verzoekt het kabinet om te zorgen voor wettelijk verankerd tuchtrecht voor alle professionals in de letselschadebranche en een onafhankelijke tuchtraad.
- Deze motie is destijds ontraden door de toenmalige minister voor RB (VVD) en de toenmalige minister van FIN (CDA), omdat het geen oplossing is voor de geconstateerde problemen. Desalniettemin werd de motie aangenomen door een ruime meerderheid van de Kamer. Hierop hebben beide bewindspersonen de TK geïnformeerd dat bij de uitvoering van de motie wordt ingezet op een vergelijkbaar model als reeds bestaat voor banken: voorzien in wetgeving ter verankering van tuchtrecht voor verzekeraars, waarbij de invulling primair aan de sector is (mede met het oog op de effectiviteit). De Nederlandse verzekeringssector kent reeds eigen, privaat tuchtrecht, met een dekking van 95% van de schade- en levensverzekeraars.
- De RvS plaatst nu vraagtekens bij o.a. noodzaak en proportionaliteit van de wettelijke verankering. Punten uit het RvS-advies kunnen o.i. van een goede reactie worden voorzien. Dit is uitgewerkt in de toelichting en bijlage. Tegelijkertijd geldt o.i. - nog steeds - dat het tuchtrecht geen oplossing vormt voor de problemen bij de afhandeling van letselschade. Wettelijke verankering op zichzelf kan bijdragen aan het vertrouwen in de branche maar zal niet leiden tot versnelling van de afhandeling van letselschadezaken. Tuchtrecht is vooral bedoeld om een beroepsgroep intern schoon van uitwassen te houden.
- We zien geen ruimte om door middel van een andere vormgeving van de wettelijke verankering aan het advies van de RvS tegemoet te komen. Zelfs bij deze vormgeving, waarbij de invulling van het tuchtrecht primair aan de sector is, stelt de RvS de noodzaak en proportionaliteit ter discussie.
- We adviseren u om samen met de minister voor RB op korte termijn te bezien of er nog steeds politiek draagvlak is voor de verankering. Indien hiervoor voldoende politiek draagvlak blijkt te zijn, kan de verankering alsnog worden gecontinueerd (of getemporiseerd).

Toelichting

Advies RvS

- De RvS plaatst vraagtekens bij de noodzaak en proportionaliteit van de voorgestelde verankering, de vorm van het voorgestelde tuchtrecht dat is gericht op de onderneming i.p.v. op de beroepsbeoefenaar/het individu en stelt dat de toelichting blijf moet geven van de Europese context. De RvS acht het voorstel in de huidige vorm niet rijp voor verdere behandeling en adviseert om dit onderdeel te schrappen.
- De bijlage bevat een nadere samenvatting van het advies van de RvS en hoe hier op kan worden gereageerd.

Voor- en nadelen vervolgopties

(i) Doorgaan verankering tuchtrecht

- Dit betreft het continueren van het voorstel tot verankering van het tuchtrecht in het huidige tempo, waarbij op het RvS-advies wordt gereageerd (via een aanpassing van de toelichting en het Nader Rapport).
- Voordelen:
 - uitvoering van motie, onder de motivering versterking van het tuchtrecht van verzekeraars en bijdragen aan het vertrouwen in verzekeraars;
 - er wordt tuchtrecht geregeld voor verzekeraars met zetel in NL die thans nog niet onder tuchtrecht vallen (w.o. ca 5% van de schade- en levensverzekeraars).
- Nadelen:
 - geen oplossing voor de in het onderzoek geconstateerde problemen voor de afhandeling van letselschade;
 - risico op ver(der)gaande amendementen die het bestaande tuchtrecht te zeer doorkruisen en juist afbreuk kunnen doen aan de effectiviteit;
 - niet opvolgen zeer kritisch advies RvS;
 - en daarmee risico op stranden van verankering en daarmee gehele verzamelwetsvoorstel in de EK (inclusief andere onderdelen dan het tuchtrecht: o.a. enkele aanscherpingen van de trustwetgeving en een uitbreiding van het bonusverbod bij staatssteun).

(ii) Stoppen verankering tuchtrecht:

- Dit betreft het niet voortzetten van de verankering van het tuchtrecht en het parallel inzetten op nieuwe maatregelen ter verbetering van de afhandeling van letselschade.
- Voordelen:
 - opvolging advies RvS;
 - geen regulering die geen oplossing vormt voor de geconstateerde problemen;
 - geen risico op afbreuk effectiviteit bestaande tuchtrecht;
 - geen risico op belasting W24.
- Nadelen:
 - niet uitvoeren van een motie en daarmee mogelijk blijvende druk op (nieuwe) maatregelen specifiek voor verzekeraars.

(iii) Temporiseren verankering tuchtrecht

- Deze optie houdt in dat de verankering uit W24 wordt gehaald voor nader beraad over (a) het advies van de RvS (doorgaan in een ander wetsvoorstel of ervan afzien) en (b) alternatieven voor verbetering van de afhandeling van letselschade.
- Voordelen:
 - meer tijd (maar aangezien er o.i. geen alternatieven zijn voor de vormgeving komt het o.i. vermoedelijk neer op doorgaan (want na verstrijken van tijd mogelijk minder momentum om ervan af te zien));
 - geen risico op belasting W24.
- Nadelen:
 - vertraging terwijl de TK drukt op voortgang;
 - moeizaam proces: bij doorgaan opnieuw langs RvS in apart wetsvoorstel waarbij de RvS naar verwachting niet tot een ander oordeel zal komen;

bij schrappen vraagtekens waarom hiertoe niet meteen na het RvS-advies is overgegaan.

Achtergrond overige verbetermaatregelen

- Verbetering van de kwaliteit van de afhandeling van letselschade is van belang. Uit onderzoek blijkt het belang van meer samenwerking tussen professionals/slachtoffer, depolarisatie, en het krijgen van meer grip van het slachtoffer op het proces. In vervolg hierop heeft de opdrachtgever van het onderzoek, DLR, in 2020 verbetermaatregelen aangekondigd. De ministers voor RB, van IenW en FIN hebben destijds deze maatregelen onderschreven en o.m. een eenmalige subsidie van 150.000 euro verstrekt voor mediation en herstelbemiddeling om sneller en meer in harmonie te zoeken naar oplossingen.
- Reeds aangekondigde verbetermaatregelen DLR:
 - instellen van de Kamer voor Langlopende Letselschadezaken per 1 mei 2021 om langlopende zaken vlot te trekken;
 - starten pilot om mediation en herstelbemiddeling vaker aan te bieden (met startsubsidie kabinet van 150k, deze pilots lopen tot eind 2023);
 - starten van Nationaal Keurmerk Letselschade (NKL) per 1 januari 2021; een overkoepelend kwaliteitskeurmerk voor alle professionals in de letselschadebranche;
 - opzetten van een centraal online platform over de schadeafhandeling ter vergroting van de transparantie voor het slachtoffer.

Achtergrond uitvoering motie verankering tuchtrecht

- De motie is gericht op wettelijk verankerd tuchtrecht, waaronder een onafhankelijke tuchtraad, voor alle professionals in de letselschadebranche. Tijdens overleg met de TK in oktober 2020 en in eerdere debatten bleek de focus te liggen op verzekeraars (hoewel uit onderzoek van de Universiteit Utrecht een meer genuanceerd beeld volgt).⁴ Mede gelet hierop hebben ambtelijk J&V en FIN zich alleen gericht op verankering van tuchtrecht voor verzekeraars.
- Tuchtrecht gaat om gedrag. Het is gericht op het intern schoonhouden van uitwassen in de eigen groep. Het is daarom het meest effectief als het tuchtrecht uit de sector zelf komt. Het Verbond van Verzekeraars kent al decennialang een stelsel van tuchtrecht (met een tuchtraad) dat is gericht op het niveau van de onderneming. De onafhankelijkheid van de tuchtraad wordt mede geborgd door de staat van dienst van haar leden, waaronder voormalig vice-presidenten van de Hoge Raad (o.m. de voorzitter) en raadsheren bij de Hoge Raad en het Gerechtshof Den Haag. Verzekeraars hebben sinds 2020 een aanscherping van hun tuchtrecht doorgevoerd, o.m. door de tuchtraad onder te brengen in een aparte entiteit en de bevoegdheid te geven om eigenstandig sancties op te leggen.

⁴ Uit onderzoek volgt dat de duur van de afhandeling van letselschade veelal onvermijdelijk is en niet voortvarend handelen door belangenbehartigers (14%) hoger ligt dan bij verzekeraars (8%). De perceptie van slachtoffers is evenwel anders, zij waarderen de verzekeraars beneden neutraal. Volgens onderzoekers komt dit o.m. doordat de procedurele onrechtvaardigheid (van het hebben van regie/het laten horen van de stem) door gedupeerden beperkt als positief wordt ervaren.

- Bij de uitvoering van de motie is ingezet op een combinatie van regulering en zelfregulering overeenkomstig de verankering van het tuchtrecht van banken. Wettelijk wordt het tuchtrecht van verzekeraars verankerd door in de Wft op te nemen dat verzekeraars onderworpen moeten zijn aan een tuchtrechtelijke regeling die voldoet aan bepaalde voorwaarden, zoals waarborgen voor een behoorlijke procesgang en onafhankelijke en deskundige toetsing. De verdere organisatie en inrichting van de tuchtrechtelijke regeling is aan de sector zelf. DNB ziet er samen met de AFM risicogestuurd op toe dat verzekeraars zijn onderworpen aan een tuchtrechtelijke regeling en kan handhavend optreden.
- Verschil met het model bij banken is dat het tuchtrecht van banken is gericht op alle medewerkers en het tuchtrecht van verzekeraars gericht is op de onderneming.

Communicatie

In deze fase niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

- De motie ter verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars is ingediend door de Leden Kuiken (PvdA), Van Toorenborg (CDA) en Van Nispen (SP).
- De minister voor RB heeft deze motie in 2020 - mede namens de minister van FIN voor wat betreft verzekeraars - stevig ontraden en hiertoe aangevoerd dat het wettelijk verankeren van het tuchtrecht geen oplossing biedt voor de geconstateerde problemen. Sanctionering op zaaksniveau kan leiden tot polarisatie, terwijl uit onderzoek blijkt dat juist meer samenwerking nodig is. Wettelijke verankering van tuchtrecht leidt niet tot versnelling van de afhandeling van letselschadezaken. Het helpt slachtoffers dus niet.
- Desalniettemin heeft de TK eind 2020 ingestemd met de betreffende motie. Alleen de VVD, PVV en SGP hebben tegen gestemd. De TK heeft hierbij vastgehouden aan een plan van Van Nispen (SP), Kuiken (PvdA) en Van Toorenborg (CDA) dat er al lag voor de uitkomsten van het onderzoek.
- De uitvoering van de motie voor wettelijk verankerd tuchtrecht hangt samen met de uitvoering van de motie ter verankering van de Gedragscode Behandeling Letselschade. U wordt hierover via een separate nota geadviseerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING
Aan de minister

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Nader rapport Wijzigingswet financiële markten 2024

Aanleiding

- De Raad van State (RvS) bracht in februari jl. advies uit over het wetsvoorstel *Wijzigingswet financiële markten 2024*. Naar aanleiding van het advies is het wetsvoorstel aangepast. Bijgaand vindt u het aangepaste wetsvoorstel (met nieuwe citeertitel) met de memorie van toelichting en het concept-nader rapport.
- Het advies heeft dictum c, een zogeheten zwaar dictum. Gelet op dit dictum c wordt het conceptwetsvoorstel, samen met het nader rapport, opnieuw langs de MR geleid.
- Het is ons inziens niet bezwaarlijk om gelet op de demissionaire status van het kabinet, het wetsvoorstel verder te brengen in het proces, omdat aan de opmerkingen van de Raad van State volledig opvolging wordt gegeven, onder andere door het onderdeel verankering tuchtrecht verzekeraars uit het wetsvoorstel te schrappen.

Datum

9 juni 2023

Notanummer

2023-0000139636

Bijlagen

1. Aanbiedingsformulier MR
2. W24 Nader rapport
3. MvT W24
4. Wetsvoorstel W24
5. Advies RvS
6. Beslisnota verankering tuchtrecht verzekeraars na advies RvS (juni 2023)

Beslispunten

Wij adviseren u het aangepaste wetsvoorstel en het nader rapport te agenderen voor behandeling in de MR, met het oog op indiening bij de Tweede Kamer. Als u hiermee akkoord gaat, verzoeken wij u het MR-formulier (bijlage 1) te tekenen.

Kernpunten

- Verankering tuchtrecht verzekeraars:
 - Dit is een uitvoering van een breed aangenomen Kamermotie gericht op verbetering van de afhandeling van langlopende letselschade.
 - De RvS stelt de noodzaak en proportionaliteit van wettelijke verankering ter discussie en adviseert dit onderdeel te schrappen.
 - U heeft er eerder mee ingestemd om het advies van de RvS te volgen en dit onderdeel te schrappen uit het wetsvoorstel (zie bijlage 6). De minister voor Rechtsbescherming heeft hiermee ook ingestemd.
 - We zien aanleiding om in het nader rapport ten overvloede in te gaan op twee aspecten uit het advies van de RvS t.a.v. het tuchtrecht, om eventuele misverstanden over het bestaande tuchtrechtelijk stelsel te voorkomen.
- Wijziging in het toezicht van verzekeraars:
 - Het betreft specifiek de zgn. activa-intensieve herverzekering en de verklaring van geen bezwaar (vvgb) plicht bij beursgang van verzekeraars.

- De RvS had op deze onderdelen vooral vragen over de noodzaak van de bepalingen bovenop bestaande wetgeving en proportionaliteit ervan, alsmede hun praktische werking.
- Naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen is de toelichting van deze onderdelen aangepast.
- Bij gelegenheid van nader rapport:
 - Worden enkele artikelen uit het voorstel gehaald, omdat deze al in een implementatiewet zijn meegenomen; en
 - Wordt een artikel uit de Bankwet 1998 aangepast, om zo meer aan te sluiten bij de interne organisatie van DNB.

Toelichting

Verankering tuchtrecht verzekeraars

- In het nader rapport wordt genoemd dat aan het advies van de RvS gevolg is gegeven door de verankering te schrappen. Toegelicht wordt dat wettelijke verankering op zichzelf kan bijdragen aan het vertrouwen in de branche maar niet direct zal bijdragen aan een oplossing voor de geconstateerde problemen bij de schade-afhandeling. Verankering zal niet leiden tot versnelling van de afhandeling in een individueel geval. Tuchtrecht is vooral bedoeld om een beroepsgroep intern schoon van uitwassen te houden.
- Uit onderzoek volgt het belang van meer samenwerking tussen professionals/slachtoffer, depolarisatie, en het krijgen van meer grip van het slachtoffer op het proces. Verwezen wordt naar de verbetermaatregelen die De Letselschaderaad (DLR) in dit kader heeft aangekondigd, zoals meer inzet op herstelbemiddeling en mediation, om sneller en meer in harmonie te zoeken naar oplossingen (met startsubsidie van 150k van het vorige kabinet), de invoering van een keurmerk en de oprichting van een Kamer om langlopende zaken uit het slob te trekken. In het nader rapport wordt genoemd dat de minister voor Rechtsbescherming de Tweede Kamer na de zomer over de voortgang van deze maatregelen zal informeren.
- Verder wordt opgemerkt dat de regering het - juist voor het slachtoffer - van belang acht dat deze maatregelen van de professionals in de letselschadebranche de kans krijgen om effect te sorteren en wordt het belang van DLR en het daarbij behorende consensusmodel onderschreven.
- Het nader rapport bevat tot slot een uiteenzetting op een tweetal punten, om onduidelijkheid hierover te voorkomen:
 - De RvS is kritisch op de normadressaat van het tuchtrecht voor verzekeraars dat ziet op de onderneming i.p.v. het individu. Toegelicht wordt dat tuchtrecht groepsrecht is, de inrichting daarvan wordt bepaald door de groep, en de achtergrond waarom het tuchtrecht van verzekeraars ziet op de onderneming. Verder wordt opgemerkt dat de regering het bovenal van belang vindt dat een consument een tuchtklacht over een verzekeraar kan indienen en de normen van de groep worden gehandhaafd en dat het tuchtrecht voor verzekeraars hierin voorziet.
 - De RvS heeft vragen bij de verhouding van het tuchtrecht tot het prudentiële en gedragstoezicht uit wet- en regelgeving. Dit is uitgewerkt omdat dit - ook zonder wettelijke verankering - van belang blijft. De gedragsnormen van de sector zelf zijn over het algemeen aanvullende en andere normen dan de regels die neergelegd zijn in de Wft. Daar waar de regels elkaar raken, geldt dat het bestuursrechtelijk kader met toezicht van DNB en de AFM veelal is gericht op het generieke

ondernemingsniveau in plaats van op een individueel geval zoals bij de toetsing door de tuchtrechter.

Activa-intensieve herverzekering

- Naar aanleiding van de opmerkingen van de RvS wordt de noodzaak en de proportionaliteit van de bepalingen verduidelijkt. Er wordt gewezen op de verhaalrisico's (mogelijkheid dat Nederlandse maatregelen niet worden erkend) van dergelijke herverzekeringen, waardoor een toetsing door DNB noodzakelijk en proportioneel is voor adequate polishouderbescherming. Ook wordt, in reactie op de RvS, toegelicht dat voor zover de maatregelen als een belemmering voor de Unierechtelijke beginselen van vrij verkeer kunnen worden gezien, deze gerechtvaardigd kunnen worden in het belang van polishouderbescherming. De memorie van toelichting is dienovereenkomstig aangepast.
- In reactie op de RvS wordt toegelicht waarom een vvgb voor een beursgang noodzakelijk is bovenop bestaande (prudentiële) kaders voor verzekeraars. Bestaande wetgeving stelt DNB namelijk niet in staat om voorafgaand aan een beursgang te toetsen of de betreffende verzekeraar blijvend – dus ook na de beursgang – in staat zal zijn om aan de geldende eisen te blijven voldoen.

Communicatie

n.v.t

Politiek/bestuurlijke context

- De motie ter verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars is ingediend door de leden Kuiken (PvdA), Van Toorenburg (CDA) en Van Nispen (SP).
- De minister voor Rechtsbescherming heeft deze motie in 2020 - mede namens de minister van FIN voor wat betreft verzekeraars – stevig ontraden (en hiertoe aangevoerd dat wettelijke verankering geen oplossing is voor geconstateerde problemen bij de afhandeling van letselschade).
- Eind 2020 werd de motie aangenomen, VVD, PVV en SGP stemden tegen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan
de minister

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Advies RvS verankering tuchtrecht verzekeraars

Datum

23 juni 2023

Notanummer

2023-0000152778

Bijlagen

1. NO FM 2023-40325
2. samenvatting advies RvS
3. advies RvS

Aanleiding

- De Raad van State (RvS) heeft geadviseerd om de 'verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars' te schrappen uit het Wijzigingswetsvoorstel Financiële Markten 2024 (W24). Deze verankering is een uitvoering van een breed aangenomen Kamermotie gericht op verbetering van de afhandeling van langlopende letselschade.¹
- U heeft ermee ingestemd om te bezien of er - gegeven het zeer kritische advies van de RvS - nog steeds politiek draagvlak is voor de verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars (bijlage 1). Hierop heeft u besloten met enkele politieke partijen gesproken en hierover contact gehad met de minister voor RB. In deze nota adviseren we u over het vervolg.

Beslispunt

We adviseren u het advies van de RvS op te volgen en de verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars te schrappen uit W24. Uit de sondering volgt dat hiervoor - gelet op het zeer kritische advies van de RvS - voldoende draagvlak is. Hierbij kan verwezen worden naar alternatieve maatregelen gericht op verbetering van de afhandeling van letselschade. Ambtelijk JenV legt parallel een gelijklopend advies voor aan de minister voor RB. Gaat u hiermee akkoord?

Kernpunten

- De afhandeling van langlopende letselschade heeft ruime politieke en maatschappelijke aandacht. Het deel van het dossier dat ziet op rechtsbescherming valt onder de minister voor RB. U bent betrokken vanuit uw verantwoordelijkheid voor de verzekeringssector.
- **Motie verankering tuchtrecht** (PvdA, CDA, SP): deze motie uit 2020 verzoekt het kabinet om te zorgen voor wettelijk verankerd tuchtrecht voor alle professionals in de letselschadebranche en een onafhankelijke tuchtraad. Deze motie is ontraden door de toenmalige minister voor RB (VVD) en de toenmalige minister van FIN (CDA), omdat het geen oplossing is voor de geconstateerde problemen. Desalniettemin is de motie aangenomen.

¹ Letselschade is schade die door lichamelijke verwondingen of psychische problemen is opgelopen. Bijvoorbeeld letselschade door een aanrijding, bedrijfsongeval, verkeersongeval of medische fout. Bij langlopende letselschade gaat het om schade waarvan de afhandeling langer duurt dan 2 jaar, dit betreft ca. 10% van de letselschadeafhandelingen.

- We hebben vervolgens een wetsvoorstel opgesteld met een vergelijkbaar model als het tuchtrecht voor banken. De RvS plaatst vraagtekens bij o.a. noodzaak en proportionaliteit van de wettelijke verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars. We onderschrijven - nog steeds - dat het tuchtrecht geen oplossing vormt voor de in onderzoek geconstateerde problemen bij de afhandeling van letselschade. Wettelijke verankering op zichzelf kan bijdragen aan het vertrouwen in de branche maar zal niet leiden tot versnelling van de afhandeling in een individueel geval. Tuchtrecht is vooral bedoeld om een beroepsgroep intern schoon van uitwassen te houden.
- Het afzien van de verankering zal mogelijk een maatschappelijke en politieke reactie oproepen. Ook zal het schrappen van de verankering de druk op maatregelen voor verzekeraars niet verlichten, ondanks dat uit onderzoek volgt dat de duur van de afhandeling vaak te wijten is aan onvermijdelijke, niemand na te dragen redenen.² Het advies van de RvS is echter duidelijk en ook eventuele nieuwe maatregelen moeten worden getoetst op noodzaak, proportionaliteit en doelmatigheid.

Toelichting

Advies RvS

- De RvS plaatst vraagtekens bij de noodzaak en proportionaliteit van de voorgestelde verankering, de vorm van het voorgestelde tuchtrecht dat is gericht op de onderneming i.p.v. op de beroepsbeoefenaar/het individu en stelt dat de toelichting blijf moet geven van de Europese context. De RvS adviseert om de verankering te schrappen. Bijlage 2 bevat een samenvatting.
- We onderschrijven de vraagtekens van de RvS bij de noodzaak en (daarmee) proportionaliteit van de wettelijke verankering en dat gelet hierop schrapping van de verankering in de rede ligt.

Voor- en nadelen stoppen verankering tuchtrecht

- Het niet voortzetten van de verankering kent de volgende voor- en nadelen.

Voordelen:

- opvolging advies RvS;
- geen regulering die geen oplossing vormt voor de geconstateerde problemen;
- minder risico op afbreuk effectiviteit bestaande tuchtrecht (via ver(der)gaande amendementen die het tuchtrecht te zeer doorkruisen);
- geen risico op belasting verzamelwetsvoorstel W24 met andere onderdelen (o.a. enkele aanscherpingen van de trustwetgeving en een uitbreiding van het bonusverbod bij staatssteun).

Nadelen:

- niet uitvoeren van een motie (weliswaar waar in overeenstemming met advies RvS); en
- daarmee mogelijk blijvende druk op (nieuwe) maatregelen specifiek voor verzekeraars.

² De medische eindtoestand staat nog niet vast (44%), er is discussie over de hoogte van schadevergoeding (24%) bij m.n. whiplash-dossiers, de duur van re-integratie, de inzet van medische adviseurs, en in een beperkter aantal zaken het niet voortvarend handelen door de belangenbehartiger van het slachtoffer (14%) of verzekeraar (8%).

Andere maatregelen

- Verankering GBL: de TK heeft het kabinet via de motie Van Nispen c.s.³ verzocht om de Gedragscode Behandeling Letselschade (GBL) (die van alle professionals uit het veld is) wettelijk te verankeren, aan te scherpen en overtreding te sanctioneren. U bent separaat geadviseerd over de uitvoering van deze motie.
- Verbetermaatregelen DLR: verbetering van de kwaliteit van de afhandeling van letselschade is van belang. Uit onderzoek blijkt het belang van meer samenwerking tussen professionals/slachtoffer, depolarisatie, en het krijgen van meer grip van het slachtoffer op het proces. In vervolg hierop heeft de opdrachtgever van het onderzoek, De Letselschaderaad (DLR, een koepelorganisatie van alle betrokkenen in het veld⁴), verbetermaatregelen aangekondigd. De (toenmalige) ministers voor RB, van IenW en FIN hebben deze maatregelen onderschreven. Dit betreft onder meer:
 - de oprichting van de Kamer voor Langlopende Letselschadezaken per 1 mei 2021 om langlopende zaken vlot te trekken;
 - het eerder en vaker inzetten van herstelbemiddeling en mediation in langlopende zaken om sneller en meer in harmonie te zoeken naar oplossingen (met startsubsidie vorige kabinet van 150k); en
 - de invoering van een Nationaal Keurmerk Letselschade (NKL) per 1 januari 2021; een overkoepelend kwaliteitskeurmerk voor alle professionals in de letselschadebranche.
- Ook laat de minister voor RB onderzoek uitvoeren door het WODC naar de kwaliteit van ongereguleerde belangenbehartigers van slachtoffers waaruit verdere aanbevelingen kunnen volgen.

Communicatie

In deze fase niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

- De motie ter verankering van het tuchtrecht voor verzekeraars is ingediend door de Leden Kuiken (PvdA), Van Toorenborg (CDA) en Van Nispen (SP).
- De minister voor RB heeft deze motie in 2020 - mede namens de minister van FIN voor wat betreft verzekeraars - stevig ontraden en hiertoe aangevoerd dat het wettelijk verankeren van het tuchtrecht geen oplossing is voor de geconstateerde problemen bij de afhandeling van letselschade. Sanctionering op zaaksniveau kan leiden tot polarisatie, terwijl uit onderzoek blijkt dat juist meer samenwerking nodig is. Wettelijke verankering van tuchtrecht leidt niet tot versnelling van de afhandeling. Het helpt slachtoffers dus niet.
- Desalniettemin heeft de TK eind 2020 ingestemd met de betreffende motie. Alleen de VVD, PVV en SGP hebben tegen gestemd. De TK heeft hierbij vastgehouden aan een plan van Van Nispen (SP), Kuiken (PvdA) en Van Toorenborg (CDA) dat er al lag voor de uitkomsten van het onderzoek.
- Tegelijkertijd loopt de uitvoering van de motie Van Nispen c.s. ter verankering van de GBL. U bent hierover separaat geadviseerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

³ De motie ter verankering van de GBL is ingediend door de leden Van Nispen (SP), Kuiken (PvdA), Van Toorenborg (CDA), Helder (PVV) en Van den Berg (GL). Alleen de VVD en SGP hebben tegen gestemd.

⁴ Dit betreffen onder meer Slachtofferhulp Nederland, de ANWB, het Verbond van Verzekeraars, letselschade-experts, geneeskundig adviseurs en arbeidsdeskundigen.